

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2021/64 van 20 juli 2021

betreffende

tekst	ontwerp
van	besluit van de Vlaamse Regering
titel	tot oprichting van een uniek loket voor de aanvraag en behandeling van bepaalde woon- en energiepremies en tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021
roepnaam	(BVR Uniek loket woon- en energiepremies)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 9 juli 2021

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna de "VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna het "**e-govdecreet**"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna de "**AVG**"), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna de "**WVG**");

Gelet op het verzoek om advies van 9 juli 2021 van mevrouw Zuhail Demir, Vlaamse minister van Energie ontvangen door de VTC op 9 juli 2021;

Brengt op 20 juli 2021 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Energie (hierna de "**Adviesvrager**") verzocht bij brief van 9 juli 2021 om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot oprichting van een uniek loket voor de aanvraag en behandeling van bepaalde woon- en energiepremies en tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021 (hierna het "**Ontwerp**").

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Voorliggend ontwerp van besluit geeft gevolg aan de in het Regeerakkoord 2019-2024 opgenomen doelstelling om ter bevordering van de klantvriendelijkheid en de transparantie zoveel mogelijk premies die gericht zijn op energiebesparing, kwaliteitsverbetering en aanpassing van de woning in één loket te bundelen met het oog op een overkoepelende woningrenovatiepremie.
4. Door middel van dit besluit wordt uitvoering gegeven aan het ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 en de Vlaamse Codex Wonen van 2021 dat een tweede keer principieel werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 21 mei 2021 en dat voorziet in de oprichting van een uniek loket voor de aanvraag en behandeling van bepaalde woon- en energiepremies.
5. De inrichting van een uniek loket moet de burger in de mogelijkheid stellen om langs één kanaal de subsidies aan te vragen waarop hij aanspraak kan maken bij de uitvoering van renovatiewerken aan zijn gebouw. Vandaag moet de verbouwer die werken uitvoert die de energetische prestaties van de woning en de woningkwaliteit verbeteren, beide premies los van elkaar aanvragen onder de vorm van de energiepremie en de renovatiepremie. De administratieve afhandeling zal door de verschillende bevoegde diensten in één backoffice gebeuren en de tegemoetkomingen worden via één instantie uitbetaald.
6. Om de transparantie en de administratieve eenvoud van de premiereregelingen te vergroten, worden samen met de invoering van het uniek loket, de subsidievoorwaarden en aanvraag- en behandelingsprocedure van de energiepremies en renovatiepremie op elkaar afgestemd. Hierbij wordt de mate van ondersteuning bepaald in functie van het statuut van de rechthebbende (rechtspersoon dan wel natuurlijke persoon), het type gebouw (residentieel of niet-residentieel), de hoofdverblijfplaats en het inkomen van de rechthebbende (enkel voor natuurlijke personen). Voor de energiepremies wordt hiermee afgestapt van de doelgroep van 'beschermde afnemers'.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

7. De VTC gaf al eerder een advies over een voorontwerp van decreet tot wijziging van het energiedecreet¹ van 8 mei 2009, waarbij het doel van het voorontwerp van decreet de inrichting was van een uniek loket bij de Vlaamse overheid dat door de aanvragers van een renovatiepremie en/of energiepremie kan aangesproken worden. Verschillende elementen van dit advies zijn relevant voor voorliggend voorontwerp van besluit.² Waar relevant wordt dan ook naar dit advies 2021/18 verwezen.
8. Het Ontwerp houdt wijzigingen in van:
 - het Energiebesluit van 19 november 2010;
 - het Besluit van de Vlaamse Codex Wonen van 2021.
9. De VTC stelt vast dat gegevens worden verzameld en uitgewisseld van de premieaanvragers of de persoon namens wie de premie wordt aangevraagd, de inwonende gezinsleden van de aanvrager, de personen ten laste en de personen die samenwonen met de persoon namens wie de premie wordt aangevraagd. Onder meer de volgende gegevens worden verzameld: identificatiegegevens, gegevens over de gezinssamenstelling en gegevens inzake inkomens- en eigendomsvoorwaarden.

¹ Aangezien de wijziging nog niet definitief is, maakt de VTC een voorbehoud voor eventuele wijzigingen in het definitieve decreet en ook wat de wettelijke grond betreft.

² https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2021_18_advies.pdf

10. Het gaat dus om de verwerking van persoonsgegevens, in het kader van het unieke loket, en de VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

11. De wettelijke basis van het Ontwerp is:
- het Energiedecreet van 8 mei 2009, artikel 7.5.1., gewijzigd bij de decreten van 12 juli 2013 en 24 februari 2017, artikel 8.2.1., artikel 8.3.1., en artikel 8.4.1., gewijzigd bij het decreet van 20 december 2013, artikel 8.7.1., gewijzigd bij het decreet van 4 juni 2021, artikel 9.1.1., ingevoegd bij het decreet van 16 november 2018 en artikel 12.7.1., ingevoegd bij het decreet van xxxx (voor dit laatste artikel kan worden verwezen naar bovenvermeld advies nr. 2021/18 van de VTC).
 - de Vlaamse Codex Wonen van 2021, artikel 5.72, artikel 5.85 en artikel 5.75/1, ingevoegd bij het decreet van xxxx (voor dit laatste artikel kan evenzeer worden verwezen naar het hiervoor vermeld advies nr. 2021/18 van de VTC).
12. Het Ontwerp bevat slechts in beperkte mate bepalingen over de bescherming van persoonsgegevens (onder meer artikel 5 Ontwerp). Er moet evenwel worden verwezen naar het ontwerpartikel 12.7.1. van het Energiedecreet en ontwerpartikel 5.75/1 van de Vlaamse Codex Wonen, zoals behandeld in advies nr. 2021/18 van de VTC. Deze artikelen leggen de decretale basis voor de inrichting van een uniek loket en voor de uitwisseling van gegevens tussen de diensten van de Vlaamse Overheid, die de Vlaamse Regering zal aanwijzen, en de distributienetbeheerders of hun werkmaatschappij. De VTC verwijst naar de opmerkingen en aanbevelingen geformuleerd in haar advies nr. 2021/18. De VTC verleent dit advies onder voorbehoud van het in acht nemen van de eerder geformuleerde opmerkingen in het advies nr. 2021/18.
13. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving - elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG³.
14. Noch het Ontwerp, noch de nota aan de Vlaamse Regering vermelden op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC is van oordeel dat hier de rechtvaardigingsgrond **noodzakelijk voor het vervullen van een juridische verplichting waaraan de verwerkingsverantwoordelijke is onderworpen** (onder meer de behandeling en verwerking van woon- en energiepremies) kan worden ingeroepen (hierbij kan worden verwezen naar het ontwerpartikel 12.7.1. van het Energiedecreet). Verder werd in de nota aan de Vlaamse Regering bij het eerder vermelde ontwerpdecreet aangegeven dat de verwerking van persoonsgegevens binnen het uniek loket absoluut noodzakelijk is voor **de vervulling van een taak van algemeen belang** die aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen (artikel 6, lid 1, e), AVG). Aangezien er duidelijk voorzien wordt in een gegevensverwerking door een uniek loket lijkt de juridische grondslag eerder te liggen in de specifieke verplichting om gegevens te verwerken. De VTC beveelt aan de **rechtvaardigingsgrond** toe te voegen aan het Ontwerp⁴.
15. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling.⁵

³ Wat ook de mogelijkheid van de verwerkingen ervan beperkt.

⁴ Minstens in de nota aan de Vlaamse Regering had moeten verduidelijkt worden welke rechtvaardigingsgrond de opstellers inroepen.

⁵ Zie DEGRAVE, E., "*L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle*", Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v. (zie o.m. : EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000); Zie ook enkele arresten van het Grondwettelijk Hof: Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015 (p. 63), Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017 (p. 17) en Arrest nr.

16. De VTC onderlijnt in het bijzonder artikel 6.3 van de AVG dat – samen gelezen met artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet- voorschrijft dat regelgeving die verwerkingen in de zin van artikel 6.1, punt c)⁶ van de AVG omkadert, **in principe**⁷ minstens de volgende **essentiële elementen** van die verwerkingen zou moeten vermelden met het oog op de voorzienbaarheid van de norm en om een toetsing aan de AVG mogelijk te maken:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”)⁸;
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden⁹;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n)¹⁰.

Bovenvermelde elementen worden gedeeltelijk opgenomen in het ontwerp van decreet behandeld in het advies 2021/18 van de VTC. De VTC verwijst naar volgend citaat uit het advies 2021/18:

“De VTC constateert alvast dat uit de tekst van het Ontwerp en de Memorie van Toelichting, wel kan afgeleid worden:

- wat het doeleinde is van de vooropgestelde verwerkingen (zie artikel 4 van het Ontwerp (artikel 12.7.1, §1) en artikel 6 van het Ontwerp (artikel 5.75/1, §1));
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens ((zie artikel 4 van het Ontwerp (artikel 12.7.1, §3) en artikel 6 van het Ontwerp (artikel 5.75/1, §3));
- wie de betrokkenen zijn (zie randnummer 9);
- aan wie de gegevens worden verstrekt: de diensten van de Vlaamse overheid die zij aanwijst, de distributienetbeheerder of zijn werkmaatschappij ((zie artikel 4 van het Ontwerp (artikel 12.7.1, §2, lid 3) en artikel 6 van het Ontwerp (artikel 5.75/1, §2, lid 3));
- opslagperioden (zie randnummer 39);
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n): ((zie artikel 4 van het Ontwerp (artikel 12.7.1, §4, achtste en negende lid) en artikel 6 van het Ontwerp (artikel 5.75/1, §3, achtste en negende lid)).”

29/2018 van 15 maart 2018 (p. 26), Arrest nr. 2/2021 van 14 januari 2021, overw. B.22.1. e.v. Zie ook SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116.

⁶ “c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;”

⁷ Dit geldt vooral voor de rechtvaardigingsgrond bedoeld in artikel 6, c), AVG en in mindere mate voor verwerkingen op basis van punt e) (“de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen”), waarvoor vooral het doeleinde voldoende duidelijk moet afgebakend zijn. Elementen die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen – ook voor punt e) - , namelijk om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (wettelijke basis) en de conformiteitstoets aan de AVG.

De VTC merkt op dat als artikel 6, e) van toepassing is, de betrokkene op basis van artikel 21, 1, AVG diens recht van bezwaar kan laten gelden. Als het een uitgewerkte regeling van een specifieke (categorie van) geautomatiseerde verwerkingen betreft, is volgens de VTC ook de wettelijke verplichting (artikel 6, 1, c), AVG) in te roepen als rechtvaardigingsgrond.

⁸ Zie artikel 5.1.c), AVG.

⁹ Zie ook artikel 5.1.e), AVG.

¹⁰ Als er meerdere verantwoordelijken voor de verwerking zouden aangeduid worden, dient desgevallend ook rekening gehouden te worden met artikel 26 van de AVG, dat de verplichting oplegt om tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken in een onderlinge contractuele regeling te voorzien waarin hun respectieve verantwoordelijkheden worden vastgelegd. Het dient in elk geval voor elke verwerking duidelijk te zijn welke actor(en) als verwerkingsverantwoordelijke(n) optreden.

3. Doelbinding

17. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).
18. De **doeleinden** worden niet uitdrukkelijk in het Ontwerp of nota aan de Vlaamse Regering vermeld. Uit deze beide en het ontwerpdecreet als rechtsgrond van dit Ontwerp blijkt echter dat de verwerking van de persoonsgegevens noodzakelijk is voor de behandeling en verwerking van aanvragen van bepaalde woon- en energiepremies door middel van het uniek loket.
19. De VTC is van oordeel dat het doeleinde niet welbepaald of uitdrukkelijk omschreven is, maar voor zover het overeenkomt met wat onder het vorige randnummer wordt afgeleid, wel gerechtvaardigd is. De VTC beveelt toch aan om het doeleinde te expliciteren.

4. Verantwoordelijkheid

20. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
21. Het Ontwerp bepaalt niet uitdrukkelijk wie optreedt als verwerkingsverantwoordelijke. Deze kan echter worden aangeduid op basis van het ontwerpartikel 12.7.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 en het ontwerpartikel 5.75/1 van de Vlaamse Codex Wonen (advies 2021/18 van de VTC):

“Artikel 4 van het Ontwerp (artikel 12.7.1, §4, achtste en negende lid Energiedecreet):

“Voor de verwerkingen van persoonsgegevens in het kader van het gebruik en het beheer van het unieke loket is de dienst die de Vlaamse Regering, conform paragraaf 2, eerste lid, aanwijst, de verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de taken die conform paragraaf 2, eerste lid, aan die dienst worden toegekend.”

Voor de verwerkingen van persoonsgegevens in het kader van het gebruik en het beheer van het unieke loket is de distributienetbeheerder of zijn werkmaatschappij de verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de taken die aan de distributienetbeheerder of zijn werkmaatschappij conform paragraaf 2, tweede lid, worden toegekend.; en

Artikel 6 van het Ontwerp (artikel 5.75/1, §3, achtste en negende lid Vlaamse Codex Wonen):

“Voor de verwerkingen van persoonsgegevens in het kader van het gebruik en het beheer van het unieke loket is de dienst die de Vlaamse Regering, conform paragraaf 2, eerste lid, aanwijst, de verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de taken die conform paragraaf 2, eerste lid, aan die dienst worden toegekend.

Voor de verwerkingen van persoonsgegevens in het kader van het gebruik en het beheer van het unieke loket is de distributienetbeheerder of zijn werkmaatschappij de verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de taken die aan de distributienetbeheerder of zijn werkmaatschappij conform paragraaf 2, tweede lid, worden toegekend.”

22. Uit het hiervoor vermelde, samen gelezen met artikel 2 Ontwerp, volgt dat het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Wonen-Vlaanderen verwerkingsverantwoordelijke is (artikel 2 Ontwerp) voor de taken die aan dit agentschap zijn toegekend. Artikel 2 Ontwerp bepaalt namelijk het volgende:

“Het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Wonen-Vlaanderen, dat is opgericht bij het besluit van de Vlaamse Regering van 16 december 2005 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Wonen-Vlaanderen, hierna agentschap genoemd, wordt conform artikel 12.7.1., §2,

- eerste lid van het Energiedecreet en artikel 5.75/1, § 2 van de Vlaamse Codex Wonen van 2021, belast met de behandeling en verwerking van de aanvragen, vermeld in artikel 1, in het kader van het unieke loket.”
23. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijke(n) moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordelingen** (GEB - artikel 35 AVG)¹¹ voor de voorziene verwerking van persoonsgegevens al dan niet noodzakelijk is. De VTC wijst in dat kader op de lijst met verwerkingen waarvoor een gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd door Vlaamse bestuursinstanties.¹² De volgende verwerkingen kan uit het Ontwerp worden afgeleid en vereisen een GEB:
24. de uitwisseling op systematische wijze tussen verschillende verwerkingsverantwoordelijken van gegevens van zeer persoonlijke aard (zoals financiële gegevens en gegevens over inkomen en vermogen).
25. Verder verwijst de VTC naar het eerder verleende advies 2021/18 waarin aangegeven werd dat er mogelijks sprake is van een grootschalige verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens (als bedoeld in artikel 9, lid 1, AVG), conform artikel 53.3, b, AVG. Op grond hiervan dient evenzeer een GEB te worden uitgevoerd, vooraleer met de verwerking van deze gegevens te starten¹³.

5. Minimale gegevensverwerking

26. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
27. De **categorieën van betrokkenen** zijn de premie-aanvragers of de persoon namens wie de premie wordt aangevraagd, de inwonende gezinsleden van de aanvrager, de personen ten laste en de personen die samenwonen met de persoon namens wie de premie wordt aangevraagd.
28. Uit het Ontwerp komt naar voor dat **de volgende persoonsgegevens** minimaal zullen worden verwerkt voor wat betreft de behandeling en verwerking van woon- en energiepremies: identificatiegegevens, gegevens over de gezinssamenstelling en gegevens over de inkomens- en eigendomsvoorwaarden. De hoofdverblijfplaats van een persoon wordt gedefinieerd op basis van het bevolkingsregister (zonder verdere duiding in het Ontwerp op welke manier dit gegeven wordt verkregen). De ouderdom van het gebouw wordt gecontroleerd aan de hand van de aansluitingsdatum op het elektriciteitsdistributienet of op basis van de meest recente gegevens van de Federale Overheidsdienst Financiën (artikel 20 Ontwerp).
29. De VTC wijst erop dat als de vermelde gegevens verzameld worden bij Vlaamse bestuursinstanties, er rekening zal moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden.

¹¹ Voor richtlijnen over, zie:

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-0>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2018.pdf)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248)

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/wp248%20rev.01_nl.pdf)

¹² - Lijst VTC met criteria voor een GEB/DPIA: <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-0>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2018.pdf)

¹³ De problematiek van het uitvoeren van een GEB is niet enkel een zaak van verantwoordelijkheid van de verwerkingsverantwoordelijke, maar ook over de toelaatbaarheid van de beoogde verwerking.

30. De VTC wijst op de mededeling van persoonsgegevens die zal gebeuren in het kader van de subsidiedatabank van het Departement Financiën en Begroting. Een adviesvraag over deze databank werd al aan de VTC voorgelegd (VTC/A/W/2021/43).
31. Er wordt evenwel nog niet bepaald welke persoonsgegevens zullen worden verwerkt binnen het kader van het ontwerp-REG-rapport en de rapportering door de elektriciteitsdistributienetbeheerder of de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit aan het VEKA over het aantal aangevraagde, uitbetaalde en geweigerde dossiers per premiecategorie. Voor beide rapporteringen bepaalt het Ontwerp dat de minister vastlegt welke gegevens in het rapport moeten worden opgenomen.
32. De VTC beveelt sterk aan dat deze categorieën van gegevens worden gepreciseerd, zodat er kan nagegaan worden of ze voldoen aan het principe van minimale gegevensverwerking.

6. De bewaartermijn

33. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
34. De bewaringstermijn wordt niet in het Ontwerp bepaald, maar wel in het ontwerpdecreet waarbij de VTC opnieuw verwijst naar haar advies 2021/28:

“Wat de bewaartermijnen van de gegevens betreft, merkt de VTC op dat deze worden bepaald in artikel 4 van het Ontwerp:

“De verwerkte gegevens over de premieaanvragen worden bij het unieke loket tot vijftien jaar na de beslissing tot weigering of tot uitbetaling van de premie bewaard.

In afwijking van het eerste lid worden de gegevens bij de premies die maar een keer kunnen worden verkregen, of waarbij er meer dan vijftien jaar moet zijn verstreken tussen verschillende premieaanvragen, bewaard voor de tijd die noodzakelijk is om die subsidieregels te kunnen handhaven of toepassen.”

in artikel 6 van het Ontwerp:

“§4. De verwerkte gegevens over de aanvragen voor tegemoetkoming worden tot vijftien jaar na de beslissing tot weigering of tot uitbetaling van de tegemoetkoming bewaard.”

In de Memorie van Toelichting (zie bespreking artikels 4 en 6) wordt ook afdoende gemotiveerd waarom bovenvermelde bewaartermijnen op vijftien jaar worden bepaald.”

7. Juistheid

35. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).
36. In het advies 2021/18 merkte de VTC op: “Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan om die op te nemen, eventueel door te verwijzen naar bestaande regelingen of om hiervoor delegatie te geven aan de Vlaamse Regering”.
37. In het Ontwerp wordt aan deze opmerking tegemoetgekomen. Artikel 5 van het Ontwerp stelt: *“Binnen het unieke loket worden alle redelijke maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat de persoonsgegevens juist zijn en indien nodig geactualiseerd worden. Onjuiste persoonsgegevens worden onmiddellijk gewist of verbeterd”*.
38. Dit artikel 5 van het Ontwerp wordt door de VTC dan ook positief onthaald.

8. Rechten van de betrokkenen en transparantie

39. Persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is (artikel 5.1 a) AVG).

40. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
41. De verwerkingsverantwoordelijke zal deze informatie, zoals bedoeld in randnummer 40, kunnen verwerken in een privacyverklaring op de website, zodat de betrokkenen duidelijk weten wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten inzake bescherming van persoonsgegevens.

9. Beveiligingsmaatregelen

42. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
43. Het Ontwerp voorziet onder meer in de verwerking van de volgende persoonsgegevens: de unieke identificatie van de betrokkene (bijvoorbeeld het rijksregisternummer), financiële gegevens over het belastbaar inkomen. Dergelijke gegevens vereisen een bijzondere aandacht in verband met een passend beveiligingsniveau.
44. Aanvragen voor bepaalde woon- en energiepremies zullen bovendien enkel nog digitaal kunnen worden aangevraagd, via het unieke loket (artikel 3 Ontwerp). Hierdoor verdient het aspect beveiliging ook een bijzondere aandacht.
45. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹⁴ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹⁵ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹⁶ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haaracties waren en waarom¹⁷.
46. Artikel 32 AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;

¹⁴ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2013_0.pdf)

¹⁵ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/referentiemaatregelen_voor_de_beveiliging_van_elke_verwerking_van_persoonsgegevens_0.pdf)

¹⁶ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2008_0.pdf)

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹⁷ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

- een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
47. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover¹⁸.
48. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren¹⁹.

III. **BESLUIT**

49. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:
- de correcte rechtsgrond aangeven, eventueel in de nota aan de Vlaamse Regering (luik 2);
 - het doeleinde van de verwerking uitdrukkelijk te benoemen;
 - de categorieën van persoonsgegevens die zullen worden verwerkt, verduidelijken (luik 5).

Hans Graux,
Voorzitter VTC

¹⁸ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

¹⁹ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.